

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

106. Quæ conditiones requirantur & iustificentur in & à patrono, ut alimenta petere & percipere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 105. Circa alterum ac praecipuum juris patronatus emolumentum, nimirum perceptionem alimentorum ab ecclesia in vergentia patroni ad inopiam, de quo statuitur c. quicumque. 16. q. 7. qualiter dicta alimenta praestanda?

Respondeo: praestanda sunt in domo propria patroni, & non in ipsa Ecclesia, Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 12. n. 218. citans Rebuff. tr. de congrua port. n. 97. Surd. de aliment. tit. 4. q. 14. n. 21. Secundò: non solum pro eo, sed & uxore, filiis, familiâ Barb. ibid. Surd. loc. cit. q. 18. n. 18. Grilenzon. consil. 151 n. 25. Tertio: integra, scilicet cibus, porus, vestis, lectus, aliâque omnia, quæ sub alimentorum nomine veniunt, si suppetat ad hæc facultas Ecclesiæ. Barb. ibid. Surd. loc. cit. q. 23 n. 12. Quarto: praestando ampliora & pinguiora patrono nobili quàm ignobili. Barb. loc. cit. Surd. cit. q. 18. n. 15.

Quaestio 106. Qua conditiones requirantur & justificande sint in & à patrono, ut dicta alimenta petere, & percipere possit?

1. Respondeo sequentes: primò, dum in dubium vocatur per Ecclesiam seu ejus Rectorem erectio & dotatio, utpote ex qua debitum illud proficitur; de hoc prius, summarie tamen cognoscendum & statuendum, etsi admittantur leviores & minus concludentes probationes. Lott. l. 2. q. 5. n. 2.

2. Secundò: ut patronus descendat à fundatore, neque enim ad patronos alios, v. g. qui ex mero privilegio, vel jure purè hæreditario, similive alio titulo obtinere jus patronatus, dictus ille fructus seu jus percipiendi alimenta extenditur: ut constat ex cit. c. quicumque. Lott. n. 4. proinde dum de hoc dubitatur, descendencia hæc probanda; pro hoc autem sufficit quasi possessio alicujus juris, quòd non possit convenire alteri personæ, quàm ita descendenti, v. g. quasi possessio recipiendi quot annis in die purificationis candelam ab Ecclesia aliqua, dum constaret teneri talem Ecclesiam candelam istam offerre descendentibus à suo fundatore. Lott. cit. q. 4. n. 5. juncto n. 8. Etsi enim probatio præsumptiva resultans ex hujusmodi quasi possessione non sufficiat pro decidendo principali negotio, nisi probeatur aliud antecedens coadjuvans ipsum possessorium, & concurrat juris præsumptio illud approbans, ut ait Bald. l. 2. c. 189. n. 3. apud Lott. n. 6. sufficit tamen pro summaria illa cognitione status personæ in hoc iudicio alimentorum. Lott. ibid. juxta decis. Rotæ.

3. Tertio: ut patronus vergat ad inopiam, non quidem accipiendo de hoc nomen inopia, ut volunt gl. in cit. c. quicumque. v. ad inopiam, Azor. l. 6. c. 20. q. 3. &c. pro egestate summa & ætissimâ paupertate, seu prout inops in rigore dicitur; qui nihil opis habet, ut Jo. And. ad cit. c. nobis. h. tit. n. 16. Et egenus, qui nullius rei vel pecuniæ possessionem habet, ut Cajatus observat. l. 26. c. 3. ad differentiam pauperis, qui ita dicitur, quasi parùm habens; sed pro paupertate seu egestate simplice, ita ut patronus inspecto suo statu aliquo modo egeat, hoc est, non possit se, uxorem, filios, familiam amplius congrue statui suo sustentare. Pith. n. 37. Barb. loc. cit. n. 126. Lott. n. 24. & 25. citans Lamb. l. 3. q. 3. a. 3. Paul. de Citadin. de jure patr. p. 6. a. 4. n. 7. juxta decis. Rotæ in una Regien. Prioratus, 1. julii. 1596. Intellige, ex bonis propriis vel aliunde; puta, ex officio vel opere, quod licitè &

honestè exercere possit; Pith. loc. cit. vel ut addit Lott. n. 27. & seq. ex recurso ad auxilium necessariorum seu amicorum, eò quòd inopia, quo verbo utitur textus, non tantum sit referenda ad opus seu divitias, sed & ad opem seu auxilium necessariorum, & hæc demum sit egestas illa, cui illuvies seu squalor inest, seu egestas summa, de qua in l. si quis à liberis. ff. de liber. agnos. citans pro hoc Bartol. ibid. n. 2. Surd. de aliment. tit. 1. q. 54. n. 16. Adeòque jam probandum tali non tantum, quòd ex bonis propriis non possit vivere secundum gradum & conditionem suam, sed etiam, quòd pro alimentis hujusmodi consequendis nullum sibi pateat juris refugium adversus alios (unde nihil ageret, qui utcumque pauper, haberet fratrem divitem, vel qui esset professus Religionem; à qua consequi possit alimenta. Lott. n. 35. juxta decis. Rotæ 454. n. 3. p. 4. recent.) & quòd industria propriâ sibi dicta alimenta comparare nequiret, vel quòd hac industria uti nequeat ob adversam valetudinem, aut simile impedimentum corporale; aut quia id repugnat honori suo; id enim absolute non posse intelligimus, quòd salvâ dignitate præstare nequimus. l. nepos. de verb. signif. Lott. num. 38. Porro, cum in arbitrio iudicis taxatio illa alimentorum posita sit. Lott. n. 32. & 39. Covar. var. resol. l. 2. c. 6. n. 8. Menoch. de arbit. casu 65. n. 9. Marefchor. var. resol. l. 2. c. 82. n. 12. Attentius is nihil considerare debet, quàm dignitatem patroni petentis alimenta, ut vel secundum ejus intentionem illa taxet, vel eundem rejiciat, ut qui ex propria industria victum sibi quaerere possit. Lott. n. 40. Quòd iudicis arbitrium rectè formari poterit ex iis, quæ fuscè Lott. à n. 41. de varia populi divisione in nobiles & plebejos; & horum in honestos & viles seu fordidos præclare disputat; ne ut Lott. n. 99. patronus hujusmodi pauper jacturam suæ dignitatis & honoris facere cogatur; quòd fiet, ubicunque de superiori aliquo gradu in inferiorem, exercendo officium aut ministerium aliquod pro quaerendo victu se indignum, dejicitur: unde etiam limitanda indefinita illa: non est indecorum exercere artem, quàm sui majores exercuerunt: ut non procedat, nisi qui rejicitur ad hujusmodi artem, sit in eodem gradu & statu, in quo erant sui majores illam exercentes; secus si sit in altiori gradu, ita ut ei sit summa verecundiæ tale exercitium. Lott. n. 101. qui etiam n. 102. ex Roland. vol. 2. cons. 54. n. 76. ait; si de exercitio alicujus artis (prout ars distinguitur ab officio) ageretur, incumberet Ecclesiæ jam onus probandi actorem callere hujusmodi artem.

4. Quarto: requiritur, ut justificet dictam inopiam seu lapsum fortunæ contigisse sibi sine sua culpa. Lott. cit. q. 5. n. 33. juxta decis. Rot. in Neapolitana alimentorum. 10. Aprilis. 1617. non est enim pium, ut inquit Covar. var. resol. l. 2. c. 16. n. 9. sed fortè impium, de rebus Ecclesiæ subvenire his, qui in paupertatem & carcerem ob propria scelera & luxum inciderunt, & ubicunque egestas obtenditur ad excusandum, non distinguitur an contigerit culpa vel sine eâ, sed ubi obtenditur ad instruendam actionem, ita ut alteri noceat, debet probari cum hac circumstantia; quòd contigerit sine culpa. Lott. cit. n. 33. citans Bald. in c. que in Ecclesiis, de constitur. n. 3. Tiraq. in l. si unquam. c. de revocat. donat. v. bona. n. 5.

5. Denique cum non teneatur Ecclesia alere patronum, nisi ex bonis superfluis, sive ex iis, quæ superpetunt ultra ea, quæ necessaria sunt ad fabricam & ministrorum sustentationem & cultum divinum: Quippe quibus ante alios ex bonis Ecclesiæ succur-

xi debet. Pirh. n. 37. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 217. citans Abb. in c. nobis. n. 6. Roch. Roland. &c. hæc superfluitas reddituum in Ecclesia detractis expensis necessariis pro servitoribus, & aliis necessariis cultui divino necessariò probanda est. Lott. cit. q. 5. n. 18. citans Abb. in c. nobis. n. 6. Butrio ibid. n. 22. Surd. de alien. tit. 7. q. 32. Porrò hæc alimenta præstanda ex fructibus seu redditibus ecclesiæ, & nequaquam ad ea præstanda vendendam esse proprietatem, tradit Surd. loc. cit. n. 6. apud Barb. loc. cit. n. 219.

6. Illud hæc notandum ex Card. de Luca. in sum. juris patr. n. 137. hujusmodi casus alendorum ab Ecclesia patronorum esse raros in foro & praxi; eò quòd frequentius jus patronatus divitum Ecclesiarum, quæ Rectorem suum ac ministros congruè sustentare, ac insuper patrono alimenta præstare valent, ut plurimum esse solet apud Magnates, & potentes, divitesque; in exiguis autem beneficiis à perfontis privata fortunæ fundari solitis rarus sit casus ejusmodi exuberantiæ reddituum Ecclesiæ.

Questio 107. An, & que actio competat tali inopi patrono ad petenda alimenta?

1. Respondeo ad primum: competere ei actionem. Pirh. n. 37. citans Abb. in c. nobis. n. 6. sed latius dictam secundum paulò post dicenda.

2. Respondeo ad secundum: non competere ei actionem ex canone supra citato, sed potius officium judicis (quod est remedium ad instar actionis, & venire potest latà significatione actionis. Lott. cit. q. 5. n. 17. citans Ulpian. in l. actionis. de actione & obligatione & Richar. in rub. in fin. de off. judicis n. 1.) si vè peti nequeunt aliter, quam officio judicis. Paul. de Citad. tr. de jure patr. p. 6. n. 4. n. 8. quem citat & sequitur Lott. n. 10. deficiente enim obligatione deficit actio l. licet. ff. de procur. Jam verò de his alimentis nulla præexistit obligatio, quamvis enim ea debeantur naturali obligatione, id est, antidorali; hæc tamen obligatio est inefficax, & non consideratur tanquam obligatio; sed tanquam ratio quadam sive æquitas naturalis, quæ illud officium judicis promovet. Lott. n. 13. ex Surd. tit. 3. q. 1. n. 10. Nec obstat, quòd, ubi æquitas est à lege approbata, competat conditio ex lege; nam ut respondet Surdus n. 19. apud Lott. n. 15. conditio ex lege tunc datur, quando nulla prorsus suberat obligatio, id est, neque civilis, neque naturalis; adeò ut sit prorsus nova; secus verò ubi præxistebat obligatio naturalis; cum tunc non intelligatur per legem nova aliqua obligatio inducta, sed duntaxat excitatum officium judicis pro urgenda ipsa naturali obligatione; quæ tamen non producat actionem de jure civili, impedit tamen reputationem soluti quasi indebiti. Neque contrarii sunt Lamb. cit. a. 7. n. 6. & Joan. And. in c. nobis. n. 17. cum solum istis locis ostendant differentiam inter pauperes alios, quibus subvenire debet Ecclesia ex superfluis, & pauperes patronos, qui insuper ex officio judicis illa alimenta petere possunt. Ita Lott. n. 17.

Questio 108. Ad qua requirendus & obtinendus consensus patroni?

1. Respondeo, primò ad alienationem bonorum, seu dotis Ecclesiæ consensus patroni requirendus & adhibendus ex urbanitate & honestate quadam, ut dictum supra, non autem ex necessitate. Lott. l. 1. q. 1. n. 66. contra Rebuff. de alien. rer. Eccl. n. 90. Quamvis autem illius consensus non

P. Leuen. Fori Benef. Tom. II.

sit necessarius ad validitatem actus, potest tamen se patronus semper opponere, ne res Ecclesiæ dissipentur. Lott. ibid. ex Innoc. ad rub. de jure patron. n. 1. & Anchar. conf. 122. n. 5.

2. Secundò ad dismembrationem Ecclesiæ patronatæ non requiritur, nec curatur consensus patroni. Lott. l. 1. q. 28. n. 23.

3. Tertio: si præbendæ non ab Episcopo, vel capitulo, sed ab alio foundationem acceperunt, supprimi aut diminui non possunt sine patroni consensu, argumento cap. monasterium. 16. q. 7. Lott. l. 2. q. 8. n. 94. Laym. in c. 9. de constitut. citans Abbat. in c. cum accessissent de constit. n. 5. & Jo. And. ibid. n. 19. Si tamen necessitas postulet mutationem aliquam instituire in beneficiis, & patronus requisitus consentire nolit, etiam eo invito diminutio beneficii fieri potest; cum patronus impedire nequeat magnum bonum Ecclesiæ. Laym. ibid. juxta Abb. loc. cit.

4. Quarto: Ecclesiæ alicujus presbyter ob crimen canonicè amotus vel depositus postea restitui nequit ab Ordinario sine consensu patroni seu repugnante patrono; partim quia hæc est potius nova institutio, quam juris pristini restitutio; ideòque quodammodo nova patroni præsentatio necessaria; partim, quia vacante beneficio per depositionem, patrono acquiritur jus alium præsentandi, quod jus invito adimi non debet. Laym. ad c. quamvis. de rescript. n. 3.

5. Ecclesia patronata erigi non potest in collegiatam absque consensu patroni. Lott. loc. cit. nu. 95. citans Jo. And. in c. nobis. h. r. n. 8. Et, si erectio hæc fiat, intactum tamen durat jus patronatus in jure præsentandi ad canonicatus. Lott. n. 96. citans Seraph. decis. 1444. n. 11.

6. Sextò: non potest Episcopus Ecclesiam vel beneficium patronatum concedere in proprietatem per modum incorporationis alteri Ecclesiæ seu beneficio, vel etiam unire, aut ex redditibus Ecclesiæ in alia ecclesia præbendas seu beneficia erigere sine consensu patroni, sive ecclesiastici, sive laici; nec etiam sufficit ad hoc solum consilium patroni; cum id cedat in præjudicium patroni; utpote qui per talem incorporationem aut unionem amittit jus præsentandi. Pirh. loc. cit. n. 122. c. monasterium. 16. q. 7. ubi gl. in c. suggestum. h. r. & ibi Abb. n. 1. Rebuff. in praxi benef. tit. de unionibus. n. 28. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 12. Garc. p. 12. c. 2. Laym. theol. moral. l. 4. tr. 2. c. 3. n. 12. coroll. 2. & licet jus patr. non amittat, quòd ad istas præbendas ex redditibus beneficii patronati de novo erectas (potest enim ad illas præsentare) interest tamen patroni, ut redditus beneficii patronati sibi subjeçti non alienentur, uniantur, aut supprimantur: & hinc se opponere potest istis novis erectionibus. Pirh. n. 123. citans Abb. ubi antè num. 3. potest tamen, ut dictum paulò antè, etiam contradicente patrono, Episcopus urgente necessitate talem reddituum translationem facere, quin & ad utilitatem ejusdem Ecclesiæ patronatæ applicare, erigendo v. g. in ea novum beneficium; cum enim jus patr. sit ipsi concessum ab Ecclesia ex gratia, & non ex absoluto debito, non potest impedire, quòd minus subveniatur magna illius aut necessitati aut utilitati. Quin & nullum creatur præjudicium patrono; dum jus præsentandi manet ei integrum, & quia tota ordinatio & dispositio circa bona Ecclesiæ non ad patronum, sed episcopum spectat, non debet patronus se immiscere, nisi appareat, jura & bona Ecclesiæ patronatæ alienari, perdi, imminui, vel in alium finem, usum, locum, personam contra in-

E 3

stitu-